Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Pomorze Gdańskie w polsko-niemieckiej historii , PG_00200521		
Kierunek studiów	Niemcoznawstwo (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii -> Zakład Historii Gdańska, Pomorza i Regionu Nadbałtyckiego		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Tomasz Rembalski	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Tomasz Rembalski	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Omówienie przemian społeczno-gospodarczych, etnicznych i kulturowych na Pomorzu, ze szczególnym uwzględnieniem Pomorza Nadwiślańskiego (Kaszuby, Kociewie, Bory Tucholskie, Krajna, Powiśle, Żuławy, Ziemia Chełmińska), poprzez pokazanie uwarunkowań (globalnych i regionalnych) tychże przemian, ich przebiegu, specyfiki oraz skutków dla różnych grup, społeczności i etnosów zamieszkujących ten region. Ważny będzie przy tym zarówno wymiar makro, jak i mikro (np. w życiu codziennym). Ponadto zwrócona zostanie uwaga na znaczenie tychże przemian dla współczesnego oblicza społeczeństwa pomorskiego.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[NIEML3_W02] Zna w zaawansowanym stopniu historię krajów niemieckiego obszaru językowego oraz terenów w przeszłości z nimi związanych	Student zna w zaawansowanym stopniu historię Pomorza Gdańskiego w kontekście relacji polsko-niemieckich, zwłaszcza jako dawnego, w części niemieckiego obszaru językowego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[NIEML3_U09] Samodzielnie planuje i realizuje działania prowadzące do stałego poszerzania zasobu posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student samodzielnie planuje i realizuje działania prowadzące do stałego poszerzania zasobu posiadanej wiedzy i umiejętności na temat polsko-niemieckiej historii Pomorza Gdańskiego, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w tej dziedzinie.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[NIEML3_W07] Wie o współistnieniu w naukach humanistycznych różnych punktów widzenia determinowanych różnymi poglądami teoretycznymi, odmiennym podłożem narodowym bądź kulturowym	Student wie o współistnieniu w naukach humanistycznych różnych punktów widzenia na historię Pomorza Gdańskiego, które determinowane były różnymi poglądami teoretycznymi, odmiennym podłożem narodowym i kulturowym w Polsce czy w Niemczech.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[NIEML3_K03] Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego Europy, zwłaszcza Europy Środkowowschodniej i historycznego oraz kulturowego pogranicza polsko-niemieckiego; jest gotów do działania na rzecz ochrony i promocji tego dziedzictwa	Student ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego Pomorza Gdańskiego, będącego częścią Europy, zwłaszcza Europy Środkowowschodniej i historycznego oraz kulturowego dostrzegalnego tu pogranicza polsko-niemieckiego; jest gotów do działania na rzecz ochrony i promocji tego dziedzictwa.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[NIEML3_K04] Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; myśli i działa w sposób przedsiębiorczy; odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych	Student jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, odznaczających się wytrwałością w realizowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych na rzecz polsko-niemieckiego porozumienia i współpracy.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[NIEML3_U02] Potrafi prawidłowo dobierać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka i/lub literaturoznawcy	Student potrafi prawidłowo dobierać źródła dot. Pomorza Gdańskiego w polsko-niemieckiej historii i poprawnie stosować metody badawcze właściwie dla warsztatu badawczego historyka.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[NIEML3_U05] Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	Student posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków w prezentowaniu polsko-niemieckiej historii Pomorza Gdańskiego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

1. Nazwy Pomorza, Kaszub i Prus w rozwoju historycznym od średniowiecza do XX wieku2. Osadnictwo wczesnośredniowieczne i znaczenie lokacji na tzw. prawie niemieckim w okresie panowania krzyżackiego3. Wpływ reformacji i kontrreformacji na stosunki etniczne Pomorza4. Pomorze w ramach państwa prusko-niemieckiego: Stosunki społeczno-gospodarcze na przełomie XVIII/XIX w.5. Klęska Prus w wojnie z Napoleonem. Początek procesu przekształceń gospodarczych i społecznych: reformy agrarne, szkolnictwo, emigracja, rewolucja komunikacyjna, kultura materialna ludności Pomorza6. Pomorze w XX-leciu międzywojennym: problem dzielnicowości; Mniejszość niemiecka na Pomorzu; Gdynia a Wolne Miasto Gdańsk7. Znaczenie II wojny światowej dla społeczności pomorskiej: eksterminacja polskich elit; niemiecka lista narodowościowa; Rok 1945 w pamięciPomorzan (Polaków, Kaszubów i Niemców)8. Społeczeństwo pomorskie po 1945 r.: przesiedlenia, polityka władz wobec Kaszubów; Kaszubsko-pomorski ruch regionalny; mniejszość niemiecka

Wymagania wstępne i dodatkowe

<table>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="2"><table>
<tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr>
<tr><td>Frekwencja</td><td>95.0%</td><td>20.0%</td></tr>
<tr><td>Pisemne kolokwium</td><td>51.0%</td><td>80.0%</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>Borzyszkowski J., Antropologia Kaszub i Pomorza. Badania Kultura Życie codzienne, Gdańsk 2010 Dokumenty Oksywia, Obłuża i Pogórza 12121771, wyd. T. Rembalski, przy współudziale J. Szerle, tłum. tekstów łacińskich A. Pająkowska, Gdynia 2012Kutta Janusz, My i oni na Pomorzu w latach 19201939. Przyczynek do dziejów integracji społeczeństwa polskiego, Zapiski Historyczne, t. LVI, 1991, z. 23, s. 5983 Pomorze Gdańskie 18071850. Wybór źródeł, oprac. A. Bukowski, Wrocław 1958Odyniec W., Życie i obyczaje ludu pomorskiego w XVII i XVIII wieku, Gdynia 1966Wierzchosławski Sz., Orzeł czarny i orzeł biały. Problemy modernizacji społeczeństwa polskiego w prowincji Prusy Zachodnie w XIX i na początku XX stulecia, Olsztyn 2011</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>Polacy, Niemcy i Kaszubi. Życie codzienne, obyczaje i kultura ludowa w Prusach Zachodnich ok. 1900 r., [katalog wyd. i oprac. przez B. Lauera i H. Nogoszek], Kassel 1999

Jasiński J., Pomorze-Kaszuby. Rozprawy, artykuły, recenzje, omówienia, polemiki, Gdańsk 2006</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2">Co współcześnie oznaczają nazwy niemieckie Hinterpommern, Vorpommern, Pomerellen, Westpreussen, Ostpreussen?Wymień i omów pokrótce podstawowe grupy społeczne zamieszkujące wieś pomorską do początku XIX w.Jakie znasz grupy etniczne na Pomorzu Gdańskim, w przeszłości i obecnie?Na czym polegały pruskie reformy agrarne w XIX w.?</td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.